

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 3. november 2025

Sak 2025/361 - LHLs internasjonale tuberkulosestiftelse - org.nr. 999 281 931 - klage over vedtak om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Renate Kristiansen og Joachim Amundsen Trana

Sakens bakgrunn

- (1) LHLs internasjonale tuberkulosestiftelse (heretter «klager» eller «stiftelsen») søkte 2. september 2024 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2023. Søknaden gjaldt et kompensasjonsbeløp på 653 474 kroner etter forenklet modell.
- (2) Lotteritilsynet avsto søknaden 17. desember 2024, med den begrunnelse at den frivillige innsatsen i organisasjonen ikke var en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for. Tilsynet viser til at omfanget av gaver sett i sammenheng med størrelsen på inntekter og kostnader, utgjør en liten del av klagers finansiering. Det vises også til at gratis arbeidsinnsats er en liten del av den totale virksomheten, og at det lønnede arbeidet langt overstiger gratis arbeidsinnsats.
- (3) Klager påklaget vedtaket 6. januar 2025. Klager anfører at stiftelsen ikke har høye driftsinntekter eller driftskostnader i forhold til den frivillige innsatsen og gaver. Det vises i den forbindelse til at 22 926 518 kroner av den totale inntekten på 32 488 414 kroner er direkte overføringer fra statlige donorer, som overføres via stiftelsen til klagers samarbeidspartnere utenfor Norge. Stiftelsen er et mellomledd i formidlingen av midlene, og kan ikke bruke midlene på virksomhet i Norge. Klager hevder derfor at midlene ikke kan regnes som stiftelsens inntekt. Dersom midlene skal anses som stiftelsens inntekt, gjør klager gjeldende at verdien av den frivillige innsatsen hos samarbeidspartnerne som er mottakere av midlene, må inngå i beregningen av den frivillige innsatsen. Klager viser videre til at stiftelsens driftskostnader i Norge bare utgjør 29 prosent av de totale driftskostnadene på 32 151 081 kroner, hvorav 6 841 659 kroner er lønn til ansatte. De resterende midlene pålydende 2 382 904 kroner utgjør driftskostnader for organisasjonen og prosjekter i Norge. Klager anfører derfor at den frivillige innsatsen, og gavene på 525 125 kroner, utgjør en betydelig del av de totale driftskostnadene i Norge. Klager viser videre til at andre søkere har fått innvilget kompensasjon selv om de har betydelig høyere inntekter og kostnader og betydelig lavere innsats og gaveinntekter enn stiftelsen. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.
- (4) Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 26. februar 2025 til Lotterinemnda for behandling, jf. forvaltningsloven § 33.

Det rettslige grunnlaget

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon:

+47 55 19 30 00

- (5) Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften).
- (6) Formålet med kompensasjonsordningen er å fremme frivillig aktivitet, og ordningen skal kompensere for kostnader som frivillige organisasjoner har til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester, jf. forskriften § 1.
- (7) Etter forskriften § 5 femte ledd må søkerne kunne dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for. Det fremgår videre av bestemmelsen at gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver likestilles når det gjelder kravet til frivillig innsats. Gratis styreinnsats tilfredsstiller ikke kravet til frivillig innsats alene. Det må ikke være for tett knytning mellom kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats og gjenytelser.
- (8) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (9) LHLs internasjonale tuberkulosestiftelse sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 17. desember 2024 om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2023.
- (10) Det følger av forskriften § 5 femte ledd at søkere må kunne dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for. Vurderingen av uttrykket «viktig del» er skjønnsmessig, der det blant annet er relevant å se på forholdet mellom lønnet og ulønnet arbeid. Som frivillig innsats likestilles gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver, jf. forskriften § 5 femte ledd andre setning. For at kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats skal regnes som frivillig innsats må det ikke være for tett knytning til gjenytelser, jf. § 5 femte ledd siste setning.
- (11) Det fremgår av klagers årsregnskap at stiftelsen hadde driftsinntekter på 32 488 414 kroner i 2023. av disse inntektene utgjør 525 125 gaver eller innsamlede midler. Gaver utgjør dermed 1,6 prosent av klagers totale driftsinntekter i 2023. Stiftelsen har ikke medlemmer, og derfor ingen medlemskontingent.
- (12) Når det gjelder klagers gratis arbeidsinnsats, har stiftelsen opplyst i søknaden at det er 25 frivillige i organisasjonen og estimert at dette utgjør ett frivillig årsverk. I henhold til årsregnskapet for 2023, har stiftelsen 7,65 lønnede årsverk. Lotterinemnda legger til grunn at ett årsverk utgjør 1 750 timer, og at den lønnede arbeidsinnsatsen utgjorde 13 388 timer i 2023. Nemnda påpeker i denne sammenheng at stiftelsen hadde direkte lønnskostnader på 6 841 659 kroner, og indirekte lønnskostnader på 5 301 026 kroner i forbindelse med arbeid i samarbeidsland. Samlet sett var lønnskostnader på 12 142 685 kroner i 2023, hvilket utgjør omtrent 38 prosent av stiftelsens totale driftskostnader på 32 151 081 kroner. Klager har også et frivillig ubetalt styre bestående av fire medlemmer.
- (13) Den ulønnede innsatsen som er dokumentert i denne saken, utgjør 12 prosent av klagers totale virksomhet. Selv om stiftelsen hadde en del frivillig innsats i 2023, fremstår gratis arbeidsinnsats og gaveinntektene som en begrenset del av klagers samlede virksomhet,

særlig sett i lys av den lønnede arbeidsinnsatsen og totale driftsinntekter og driftskostnader. Lotterinemnda har etter dette kommet til at det ikke er dokumentert at den frivillige innsatsen er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for, jf. forskriften § 5 femte ledd.

- (14) Klager anfører 71 prosent av inntektene er direkte overføringer fra statlige donorer til klagers samarbeidspartnere i utlandet, og at disse midlene ikke kan inngå i vurderingen av om frivillig innsats er en viktig del av virksomheten. I denne forbindelse vises det også til at 9 224 563 kroner av stiftelsens totale driftskostnader gjelder virksomheten i Norge, og at den frivillige innsatsen utgjør en betydelig del av kostnadene i Norge. Det er kostnadene pålydende 9 224 563 kroner som utgjør klagers søknadsgrunnlag.
- (15) Det er den samlede virksomheten til søkerorganisasjonen som skal legges til grunn ved vurderingen av om frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for. Lotterinemnda har lagt til grunn en slik forståelse i sak 2021/1195. Tolkningen underbygges også av uttalelser fra Kultur- og likestillingsdepartementet i høringsnotat 15. oktober 2024 til ny forskrift om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner punkt 4.2.1. Departementet legger til grunn at det er den samlede frivillige innsatsen til organisasjonen som har søkt om kompensasjon som skal legges til grunn ved vurderingen. Ordlyden i ny bestemmelse er derfor foreslått endret slik at det stilles krav til at alle organisasjoner skal dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av organisasjonens virksomhet. Høringen er ikke avsluttet, men departementet viser til at en slik forståelse av vilkåret om frivillig innsats følger av etablert forvaltningspraksis og anses som gjeldende rett, og at endringsforslaget derfor kun innebærer en presisering og videreføring av gjeldende rett.
- (16) Lotterinemnda bemerker uansett at selv om den frivillige innsatsen kun vurderes opp mot søknadsgrunnlaget på 9 224 563 kroner, og klagers driftsinntekter og virksomhet i Norge, er det ikke dokumentert at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for, jf. forskriften § 5 femte ledd. Klagers gratis arbeidsinnsats og gaveinntekter fremstår som en begrenset del av virksomheten i Norge. Nemnda viser i denne sammenheng til at den ulønnende innsatsen utgjør 25 prosent av den totale arbeidsinnsatsen i Norge. Nemnda anser ikke dette som tilstrekkelig frivillig innsats.
- (17) Klager viser til at andre søkere har fått innvilget kompensasjon selv om de har betydelig høyere inntekter og kostnader og betydelig lavere innsats og gaveinntekter enn stiftelsen. Lotterinemnda forstår dette som en anførsel om usaklig forskjellsbehandling.
- (18) Til dette vil Lotterinemnda bemerke at hvorvidt det kan gis merverdiavgiftskompensasjon i den enkelte sak, beror på en konkret vurdering av om vilkårene i forskriften er oppfylt. Nemnda har foretatt en konkret vurdering av det påklagede vedtaket, og kommet til at klagers virksomhet ikke er kompensasjonsberettiget. Den omstendighet at andre organisasjoner, eventuelt uriktig, har fått innvilget merverdiavgiftskompensasjon, kan etter nemndas syn ikke innebære at klager innvilges kompensasjon når vilkårene i forskriften ikke er oppfylt. Nemnda kan for øvrig ikke se at klager har vist til noen konkrete saker fra Lotteritilsynet eller Lotterinemnda som tilsier at stiftelsen har blitt utsatt for usaklig forskjellsbehandling. Klagers anførsel om usaklig forskjellsbehandling fører derfor ikke frem.

Konklusjon

- (19) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur